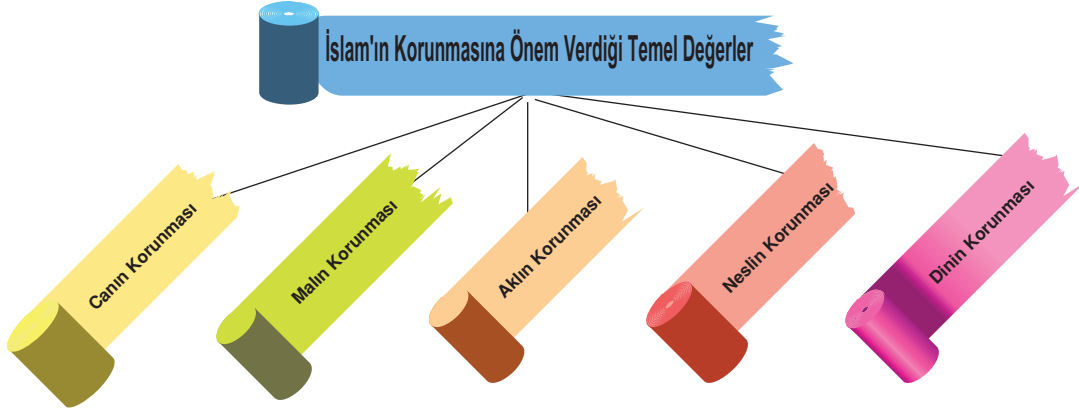

DİNİN TEMEL GAYESİ

DİNİN TEMEL GAYESİ

Allah peygamberler aracılığıyla göndermiş olduğu dinler insanın dünya ve ahirette mutlu ve huzurlu olmasını hedefler. İslam dinine göre dünyaya gelen her çocuk temiz olarak dünyaya gelir. Bu sebeple her insanın doğuştan gelen hakları vardır. İşte insana verilen değerler bir göstergesi olarak İslam; canı, akli, nesli, dini ve malı korumayı esas almıştır. İnsan hayatı, ancak bu beş şeyin muhafaza edilip, daha da mükemmelleştirilmesi halinde, onuruna uygun bir değere kavuşabilir. Bunların korunması, bizzat insana saygının bir ifadesidir. Bu esasların ortadan kaldırılması haramdır. İnsanların huzurlu ve mutlu bir şekilde yaşamasını sağlamak için bu beş esasın korunması, İslam'ın olmazsa olmaz ilkelerindendir. İnsanlığın yararına olan bu haklar, beş kısımda şöyle ele alınabilir:

CANIN KORUNMASI:

Evrende var olan her şey Allah'ın eseridir. Evrende yaratılmışların en şerefli insanıdır.

İslam'a göre insan hayatı saygı değer olarak kabul edilmiştir. Yaşama hakkı her insanın en doğal hakkıdır ve bu hak olmazsa diğer haklarının bir anlamı olmayacaktır. Onun için insan hayatını sürekli tehdit eden açlık, susuzluk, bulaşıcı hastalıklar, ve öldürülme olayları gibi tehlikelere karşı önceden önlem alınmalıdır.

Kur'an-ı Kerim'de canın korunma hususu şöyle bildirilmiştir:

İslam dini, iş sağlığına ve insanların sağlıklı ortamlarda çalışmasına önem verir.

"...Kim, bir insanı, bir can karşılığı veya yeryüzünde bir bozgunculuk çıkarmak karşılığı olmaksızın öldürürse, o sanki bütün insanları öldürmüş gibidir. Her kim de birini (hayatını kurtararak) yaşattırsa, sanki bütün insanları yaşattırmış gibi olur..."

(Maide suresi, 32. ayet)

Hz. Peygamberde Veda Hutbesi'nde canın korunmasının dokunulmaz haklardan olduğunu beyan etmiş ve kan davalarının yasaklandığını şöyle bildirmiştir: "Ashabım! Cahiliye devrinde güdülen kan davaları da tamamen kaldırılmıştır."

Yine canın korunması ilkesi bağlamında töre cinayetleri, kişinin kendi canına kıyması anlamına gelen intihar ve tıbbi verilere göre yaşama ümidi kalmamış olsa da bir insanın hayatına bir başkası eliyle son verilmesi demek olan ötenazi intihar kapsamında değerlendirilmiş ve yasaklanmıştır.

Konuyla ilgili ayet ve hadis:

"...Allah'ın haram kıldığı cana haksız yere kıymayın."

(En'am suresi, 151. ayet)

"Kim bir mümini kasten öldürürse cezası, içinde ebediyen kalacağı cehennemdir. Allah ona gazap etmiş, onu lanetlemiş ve onun için büyük bir azap hazırlamıştır."

(Nisa Suresi, 93. ayet)

Hiz. Peygamber (s.a.v), acı ve sıkıntılardan dolayı ölümün temenni edilmemesini istemiştir.

MALIN KORUNMASI:

İslam bireyin mal, mülk edinme özgürlüğünü bir hak olarak değerlendirir. Bu özgürlüğün başkası tarafından kısıtlanmasını, çalınmasını, gasp edilmesini yasaklar. İslam'da mal ve kazancın helal yoldan elde edilmesi için çalışmak, bu yolda meşru çerçevede ticaret yapmak teşvik edilmiştir. Kur'an-ı Kerim'de konuyla ilgili "Ey iman edenler! Mallarınızı aranızda batıl yollarla yemeyin. Ancak karşılıklı rıza ile yapılan ticaretle olursa başka. Kendinizi helak etmeyin. Şüphesiz Allah, size karşı çok merhametlidir." Buyrulurak insanı haksız kazançtan sakındırmıştır. Bu sebeple, İslam, başkasının malını gasp etmeyi, aldatmayı, yolsuzluk yapmayı, rüşvet almayı, kumar ve faiz gibi yollarla haksız kazanç sağlamayı yasaklamıştır.

Konuyla ilgili ayet ve hadis:

"Ölçtüğünüzde ölçmeyi tam yapın, doğru terazi ile tartın. Bu daha hayırlı, sonuç bakımından daha güzeldir."

(İsra suresi, 35. ayet)

"Ey iman edenler! Karşılıklı rızaya dayanan ticaret olması hâli müstesna, mallarınızı, batıl (haksız ve haram yollar) ile aranızda (alıp vererek) yemeyin. Ve kendinizi öldürmeyin. Şüphesiz Allah, sizi esirgeyecektir."

(Nisa Suresi, 29. ayet)

AKLIN KORUNMASI:

Akıl, Allah'ın insana verdiği ve onu diğer canlılardan ayıran en önemli nimettir. Aynı zamanda akıl, ilahi sorumlulukların da ilk şartıdır. Kişiler akıl yönünden ne kadar sağlıklı olursa, toplum da o kadar sağlıklı olur. İslam dini akla herhangi bir şekilde zarar verilmesini yasaklamıştır. İnsan aklına zarar verenlerin başında alkollü içkiler ve uyuşturucu maddeler gelmektedir. Bu maddeler, beyin ve sinir sistemini etkileyerek insanın düşünme yeteneğini zayıflatır, iradesini doğru bir

8. SINIF

şekilde kullanmasını olumsuz yönde etkiler. Böylece insanın doğru karar verme ve sorumluluklarını yerine getirmesine engel olur. Bu kötü alışkanlıklar bireyin aile hayatını, huzurunu, sosyal ve mesleki hayatını olumsuz yönde etkiler. Kişinin iradesini zayıflattığından trafik kazalarına sebebiyet verir. Birey ve toplum, akıl sağlığını olumsuz yönde etkileyen her türlü zararlı ve bağımlılık oluşturan maddelerden uzak durmalıdır.

İslam, insanın sağlıklı düşünmesini, akıl sağlığını ve işleyişini bozan içkiyi haram kılınmıştır. Bir ayette bu husus şöyle dile getirilir: “Ey iman edenler! İçki, kumar, putlar ve fal okları şüphesiz şeytan işi pisliklerdir, bunlardan kaçınınız ki saadete eresiniz. Şeytan şüphesiz içki ve kumar yüzünden aranızda düşmanlık ve kin sokmak ve sizi Allah’ı anmaktan alıkoymak ister. Artık bunlardan vazgeçersiniz değil mi? Hz. Peygamber de bir hadislerinde: “İçki bütün kötülüklerin anasıdır” Buyurarak, insanları uyarmıştır. Bundan dolayı, bizler akıl sağlığımızı bozacak her türlü kötü alışkanlıklardan uzak durmalıyız.

NESLİN KORUNMASI:

İnsan, şerefli ve akıllı bir varlık olarak yaratılmıştır. İnsanın çoğalması, diğer canlılar gibi gelişigüzel olamaz. Bunun kontrollü olması için İslam, evliliği tavsiye etmiş ve insan neslinin devamını tehdit eden, kişilerin iffet ve namus değerlerini yok eden zinayı yasaklamıştır. Bu konuda Yüce Allah Kur'an-ı Kerim’de şöyle uyarmıştır:

“Zinaya yaklaşmayın. Çünkü o, son derece çirkin bir iştir ve çok kötü bir yoldur.”
(İsra suresi, 32. ayet)

Neslin korunması bir milletin varlığına devam ettirebilmesi için çok önemlidir. Sağlıklı, donanımlı ve imanlı bir nesil yetiştirmek milletlerin geleceği için gereklidir. Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v) de bu hususta şöyle buyurmuştur: “Ey gençler topluluğu! Gücü yeten evlensin.” “Nikah benim sünnetimdir. Benim sünnetimi uygulamayan benden değildir. Evleniniz. Çünkü ben diğer ümmetlere karşı sizin çokluğunuzla iftihar ederim.”

İnsanı, erkek ve kadın olarak iki ayrı cinsten yaratıp birbirleriyle huzur bulmalarını sağlamak, aralarında gönül ve sevgi bağı tesis etmek Yüce Allah’ın insanlığa en büyük lütuflarındandır.

Konuyla ilgili bir ayet hatırlayalım!

“Kendileri ile huzur bulasınız diye sizin için türünüzden eşler yaratması ve aranızda bir sevgi ve merhamet var etmesi de onun (varlığının) delillerindendir. Şüphesiz bunda düşünen bir toplum için elbette ibretler vardır.”

(Rum suresi, 21. ayet)

DİNİN KORUNMASI:

Din, insanın özgür iradesiyle ve istekleriyle tercih ettikleri, insanın dünya ve ahirette huzur ve mutluluğunu hedefleyen ve peygamber tarafından tebliğ edilen ilahi kurallardır. Bu bağlamda din, milletleri ayakta tutan en büyük manevi güçtür. Dinin tamamen kişinin kendi iradesiyle seçileceği ve asla zorlamanın olmadığını bize en iyi anlatan Bakara Suresi'nin 256. ayetidir: "Dinde zorlama yoktur. Artık doğrulukla eğrilik birbirinden ayrılmıştır..."

Bu ayete göre insanları zorla, kişi istemeyerek iman etmeye zorlamak doğru değildir. Çünkü din vicdan ve gönül işidir, kişi dinini isteyerek samimi olarak kendisi seçmelidir.

Dinin korunması ve yaşatılması, dinin buyruklarının eğitim ve öğretim yoluyla genç kuşaklara öğretilmesi, dine yönelik her türlü saldırılara ikna edici cevaplar verilmesi ve dinin temel değerlerini bozmak isteyenlere karşı tedbir alınması sayesinde sağlanabilir. Din, insanın her türlü sorun ve sıkıntılarına karşı insanın direncini artırır, kişinin hayatına anlam katan, maneviyat eksikliğini gideren çok büyük bir değerdir. Bu sebeplerle dinin korunması çok önem arz eden bir konudur.

Örnek 1

Kötü alışkanlıklar konusunda duyarsız kalınmaması gerektiğini düşünen Zeynep sigara içen, fal baktıran ve şans oyunları oynayan arkadaşlarını her fırsatta uyarmakta, bu davranışlarından vazgeçirmeye çalışmaktadır. Kimi zaman arkadaşları tarafından incitilmiş ancak bu sorumluluğunu yerine getirmeye devam etmiştir. **Zeynep'in bu davranışı aşağıdaki ayetlerden hangisi ile ilişkilidir?**

- A) Siz insanlar için ortaya çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz. İyiliği emredersiniz, kötülükten alıkoyarsınız ve Allah'a inanırsınız...' (Ali imran 110)
- B) Ancak insanlara zulmedenlere ve yeryüzünde haksız yere taşkınlık yapanlara ceza vardır. İşte acıklı azap bunlardır. (Şura suresi, 42. Ayet)
- C) İnkâr edenlerin malları da çocukları da Allah'a karşı kendilerine hiçbir fayda sağlamayacaktır...' (Ali imran suresi 116. Ayet)
- D) Allah'ın lütfundan kendilerine verdiği nimete cimrilik gösterenler, sakın bunun kendileri için hayırlı olduğunu sanmasınlar, bilakis bu onlar için kötüdür...' (Ali imran suresi 180. Ayet)

Çözüm

Soruda Zeynep'in zararlı alışkanlıkları kullanan arkadaşlarını uyardığı ve bu konuda sorumluluğunu yerine getirdiği vurgulanmıştır. Zeynep'in bu davranışı A seçeneğindeki ayette de "iyiliği emredersiniz, kötülükten alıkoyarsınız" vurgusuyla ilişkilidir. Buna göre doğru cevabımız A seçeneği olmalıdır.

Örnek 2

Bilge bir kişi vezire giderek kötü alışkanlıkların yaygınlaşıp ahlaki yapının bozulduğunu dile getirir ve bu konuda tedbir alınmasını ister. Vezir ise her koyunun kendi bacağından asılacağını ve bu işe karışmamasını söyler. Bilge kişi de bir koyunu keserek vezirin evinin karşısındaki ağaca asar. Koyun zamanla kokmaya başlar ve kokusu vezire kadar ulaşır. Bunu, bilge kişinin yaptığını öğrenen vezir hatasını anlar.

Buna göre bilge kişinin verdiği mesaj aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kötü alışkanlıkları önlemek için iyi örnekler oluşturulmalıdır.
- B) Vezirler, halka karşı fedakarca davranmalıdır.
- C) Aileler kötü alışkanlıklara yönelik tedbir almalıdır.
- D) Kötülüğün bireye olduğu kadar topluma da zararı dokunacağı bilinmelidir.

Çözüm

Soru metninde bilge kişi, vezire kötülüğün sadece yapana değil tüm topluma da zararı olacağını vurgulamak istemiştir. Buna göre doğru cevabımız D seçeneği olmalıdır.

Örnek 3

Aşağıdakilerden hangisi İslam dinine göre alkol ve uyuşturucunun yasaklanma sebeplerinden biri değildir?

- A) Akli, sağlıklı kullanmayı engellemesi
- B) Kişinin genel sağlığını bozması
- C) Aile ve topluma zarar vermesi
- D) Sağlık sektöründe kullanılması

Çözüm

Alkol ve uyuşturucu kişinin sağlığına, aklına ve topluma zarar vermesi sebepleriyle İslam'da yasaklanmıştır. Buna göre doğru cevabımız D seçeneği olmalıdır.

Örnek 4

Kur'an-ı Kerim kötü alışkanlıkların yasaklanma nedenlerini ele alarak inananlara öğütler vermektedir.

Bu duruma örnek olabilecek ayet aşağıdaki seçeneklerin hangisinde yer almaktadır?

- A) Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakının ve doğrularla beraber olun. (Tevbe suresi, 119. ayet)
- B) Ey iman edenler! Allah'ın size helal kıldığı iyi ve temiz nimetleri (kendinize) haram etmeyin ve (Allah'ın koyduğu) sınırları aşmayın. (Mâide suresi, 87. ayet)
- C) Şeytan, içki ve kumarla ancak aranızda düşmanlık ve kin sokmak, sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık vazgeçiyor musunuz? (Mâide suresi, 91. ayet)
- D) Allah'ın sana verdiği şeylerde ahiret yurdunu ara. Dünyadan da nasibini unutma. Allah'ın sana iyilik yaptığı gibi sen de iyilik yap ve yeryüzünde bozgunculuk isteme. Çünkü Allah, bozguncuları sevmez. (Kasas suresi, 77. ayet)

Çözüm

C seçeneğinde verilen ayette içki ve kumarın insanlar arasında düşmanlık ve kine neden olacağı vurgulanarak kötü alışkanlıkların yasaklanma nedenleri ele alınmıştır. Buna göre doğru cevabımız C seçeneği olmalıdır.

Örnek 5

"Hastalık gelmeden önce sağlığın, ihtiyarlık gelmeden önce gençliğin ve ölüm gelmeden önce hayatın değerini bilin !" (Hadis-i Şerif)

Peygamberimizin bu hadisinden çıkarılabilecek sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ölümden korkmamalıyız
- B) İnsanlara saygı duymalıyız
- C) Yaşamımızın kıymetini bilmeliyiz
- D) Her türlü hastalığa hazırlıklı olmalıyız

Çözüm

Soruda verilen hadis-i şerifte sağlığın, gençliğin değerini bilin, denirken genel olarak yaşamın kıymetini bilmemiz vurgulanmaktadır. Buna göre doğru cevabımız C seçeneğidir.

Örnek 6

Biriniz bir kötülük ile karşılaştığında onu eliyle düzeltsin. Buna gücü yetmiyorsa diliyle düzeltsin. Buna da gücü yetmiyorsa kalbiyle reddetsin. hadisi kötü alışkanlıkları önlemede öğüt olarak verilebilir.

Bu metin ile aşağıdaki mesajlardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Kötü alışkanlıkları önlemede devlet gerekli tedbirleri almalıdır.
- B) Kötü alışkanlıklar karşısında duyarlı olunmalıdır.
- C) Kötü alışkanlıkları önlemek için iyi bir eğitim verilmelidir.
- D) Kötü alışkanlıkların akıl ve iradeyi zayıflattığı bilinmelidir.

Çözüm

Soru metninde verilen hadiste kötülükler karşısında duyarlı olunması gerektiği vurgulanmaktadır. Buna göre doğru yanıtımız B seçeneği olmalıdır.

1. Aşağıdaki açık uçlu soruları cevaplayınız.

a) İslam'ın korumayı esas aldığı beş temel değerler nelerdir, yazınız?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

b) İslam'ın alkollü içkileri yasaklamasının temel nedeni nedir, açıklayınız?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Aşağıdaki ifadelerden doğru olanlara "D" yanlış olanlara "Y" işareti koyunuz.

Neslin korunması bir milletin varlığını devam ettirebilmesi için son derece önemlidir.

D

Y

Kur'an'da sadece ahiret hayatıyla ilgili konular vardır, toplumsal hayatla ilgili emir ve yasaklar yoktur.

Alkollü içkiler, insanın akıl sağlığına zarar verdiği için İslam'da yasaklanmıştır.

Din insanlar için bizzat hayır olan ve insanların dünya ve ahiret saadetini hedefleyen ilahi kurallardır.

3. Aşağıdaki sorulan cevaplarının karşısına evet ise "✓" işareti, hayır ise "X" işareti koyunuz.

Din, milletleri ayakta tutan temel değerlerden midir?

.....

İnsanın en temel hakkı yaşama hakkı mıdır?

.....

İnsan aklını ve iradesini kullanabildiği için dinen sorumlu bir varlık mıdır?

.....

Din insanın hayatına anlam katmasına katkı sağlar mı?

.....

Neslin korunması için dinimizde evlenme mi emredilmiştir?

.....

İslam dini toplumsal hayatın düzenlenmesiyle ilgili kurallar koymuş mudur?

.....

Din, insanın her türlü sorun ve sıkıntılarına karşı ona moral sağlar mı?

.....

Daha Fazla İçin Tıkla

onurhoca-dkabademi.com

